TEGNESERIER I DANMARK

Statusrapport 2013

Dansk Tegneserieråd

TEGNESERIER I DANMARK

Statusrapport 2013

Dansk Tegneserieråd

Der må frit citeres fra indholdet med tydelig
angivelse af Dansk Tegneserieråd som kilde.

Tegneserier i Danmark – statusrapport 2013
Af Thomas Berger, Mads Bluhm, Paw Krogsbæk Mathiasen,
Henning Visti Rasmussen, Steffen Rayburn-Maarup og
Thomas Thorhauge
Layout: Steffen Rayburn-Maarup
© 2014 Dansk Tegneserieråd
ISBN 978-87-92320-90-2
Udsendt via forlaget Fahrenheit
Forsidetegning © 2013 Ina Korneliussen

Statusrapporten er udgivet med støtte fra **STATENS KUNSTFOND**

En særlig tak skal lyde til Katrine Bjærge Skøtt, Anders Christian Sivebæk, Thomas Stærmose, Anders Hjorth-Jørgensen, Dennis Bidstrup Resell, Søren Nybo Hansen, Johanne Thomsen, Lone Simonsen, Louise Greiner, Peter Becher, Per Vadmand, Christopher Arzrouni og Andreas Brix, som bistod med indhentning af oplysninger til bogen.

Velkommen til Dansk Tegneserieråds fjerde hvidbog over året, der gik i den danske tegneseriekultur.

Traditionen tro har hvidbogen atter udviklet sig siden sidst - for første gang er en oversigt over tegneserier i danske ugeblade nu inkluderet, og en ny sektion med refleksioner fra branchefolk – ni i alt – afrunder oversigterne over udgivelser, støtte og priser. Det er Rådets ambition, at hvidbogen fortsat skal udvikle sig som ressource, og vi er i den grad åbne for ideer og hjælp.

I denne fjerde ombæring af hvidbogen bekræftes formodningen om, at antallet af danske tegneserieudgivelser stiger i de år, der afholdes Copenhagen Comics. I 2013 udkom der 207 tegneserier i Danmark, mod 177 i 2012 og 190 i 2011. Andelen af danske tegneserieudgivelser steg derudover en smule i 2013 i forhold til de to foregående år – 30% mod hhv. 28% i 2012 og 26% i 2011, men altså både flere oversatte og danske tegneserier i 2013. Et tilsvarende boom i danske tegneserier så man i 2010, hvor tegneseriefestivalen også blev afholdt (dengang under navnet Komiks.dk).

Mangaen er nu næsten helt forsvundet fra de danske udgivelser, efter en konstant nedgang fra 18% af de samlede titler i 2010. Bølgen, der ellers indtil for få år siden repræsenterede tegneseriekulturens kommercielle lokomotiv, er dermed – indtil videre – slut.

Man kan også konstatere, at der i 2013 blev udgivet dobbelt så mange nordiske tegneserier som året før, særligt i kraft af det i tegneseriesammenhæng nytilkomne forlag Turbine.

Trods tegneseriens brogede udvikling udgør kvinder

stadig et fåtal blandt danske tegneserieskabere – i 2013 udkom kun 4 rene kvindeudgivelser samt 6 samarbejder/antologier med mindst 25% kvinder.

På nettet er udviklingen formodentlig en anden – blogs og billedorienterede sociale medier som Tumblr og Instagram forekommer som en stadigt mere pulserende og ekspanderende platform for tegneserier – men dette er endnu ikke et område, hvidbogen registrerer, af bl.a. kapacitets- og definitionsmæssige årsager.

Nærværende fjerde hvidbog repræsenterer også Dansk Tegneserieråds første fem år, hvor vi med stor glæde ser tilbage på Pingprisens genfødsel, der hurtigt har etableret sig som tegneserieårets festligste aften, på etableringen af "tegneserieuddannelsen" (den 4-årige professionsbachelor i grafisk fortælling), som formelt startede i 2013 med sit første hold, på overdragelsen af tegneseriemuseet til Storm P. Museet, som tilsvarende også faldt helt på plads i 2013, og i øvrigt på stærke initiativer inden for forskning og undervisning og festlige Tegneseriebeats bl.a. i samarbejde med Roskildefestivalen og mange andre arrangementer.

Dermed er mange af Rådets oprindelige mål med institutionaliseringssigte nået, og det har blandt andet derfor været et naturligt tidspunkt for undertegnede at trække sig som formand. Ved generalforsamlingen i marts 2014 blev Stine Spedsbjerg ny formand med et erklæret mål om at vende blikket mere mod tegneserier i hverdagen, der hvor værk møder læser, og sød musik opstår.

Dette forord er dermed skrevet i den afgående formands absolutte overtid, og den sidste linje vil jeg benytte til at opfordre alle interesserede i at melde sig ind i rådet: en levende kultur er dybt afhængig af engagement, men min egen mest centrale erkendelse som formand er, at organiseret engagement rækker markant længere. Så vær med! – og støt dansk tegneseriekultur.

Thomas Thorhauge

For yderligere information og indmelding i Dansk Tegneserieråd:

Dansk Tegneserieråd
Kong Georgs Vej 12, 2.
2000 Frederiksberg
www.dansktegneserieraad.dk
info@dansktegneserieraad.dk

Oversigt over danske tegneserieudgivelser i 2013 9

Oversigt over udenlandske tegneserieudgivelser på dansk i 2013 15

Oversigt over hæfter med tegneserieindhold på dansk i 2013 25

Oversigt over tegneserier bragt i danske dagblade i 2013 29

Oversigt over tegneserier bragt i danske ugeblade i 2013 33

Oversigt over støtte til tegneserier i 2013 35

Oversigt over tegneseriepriser uddelt i 2013 37

Interviews med branchefolk om tegneserieåret 2013 39

Errata til Hvidbogen 2012 51

OVERSIGT OVER DANSKE TEGNESERIEUDGIVELSER I 2013

Forfatter/tegner: *Titel*, sideantal. ISBN, vejl. pris

Aben maler

1. *Jeg tegner, når jeg skriver*, 196s, 978-87-92246-61-5, 180,00
2. Mikkel Ørsted Sauzet: *Aske*, 120s, 978-87-92246-58-5, 190,00

Afart/Tellerup

3. Anders Brønserud: *Citizen Otto*, 116s, 978-87-588-1379-0, 250,00
4. Jørgen Mogensen: *En victoriansk husmoders eftermiddag*, 52s, 978-87-588-1378-3, 250,00

AFUK

5. Martin Ekman: *Ikke at være en pige*, 28s

Alvilda

6. Robert Storm Petersen: *De 3 små Mænd og Nummermanden*, 64s, 978-87-710-5465-1, 129,95

Arboris

7. Freddy Milton: *Dæmonen fra Dysterdyb (Familien Gnuff 18)*, 52s, 978-87-9280-811-0, 148,00

Brøndum

8. Jørgen Haugen Sørensen: *Den sorte sangbog*, 70s, 978-87-91204-31-9, 250,00

Calibat

9. Emil Blichfeldt/Tom Kristensen: *Modlys (Vintersjæl 1)*, 50s, 978-87-996065-2-8, 200,00
10. Niels Roland: *Lotusdammens vogter (Muld & Mille 1)*, 60s, 978-87-996065-1-1, 100,00

Carlsen

11. Carla og Vilh. Hansen: *Rasmus Klump på Nordpolen – og 6 andre historier*, 236s, 978-87-11-37644-7, 299,95
12. Jan Kjær: *Den sorte heks (Heksebogen 2)*, 62s, 978-87-11-37407-8, 79,95

Chib

13. Jakob Thybo: *Danmarks Krønike frit efter Saxo Grammaticus 2*, 104s, 978-87-9955-432-4, 115,00

Ekstra bladets forlag

14. Morten Ingemann: *Og det var Danmark 9*, 308s, 978-87-400-0914-9, 100,00 og 978-87-400-1319-1, 79,00 (specialudgave til Dansk Supermarked) og 978-87-400-1365-8, 79,00 (Specialudgave til Coop)
15. Morten Ingemann: *Og det var Danmark 7 + 8*, 308s, 978-87-400-1282-8, 99,00
16. Morten Ingemann: *Og det var Danmark kalender 2014*, 732s, 978-87-400-0915-6, 150,00 og 978-87-400-1261-3, 99,00 (Specialudgave til Dansk Supermarked)

Eudor Comics

17. Mette Finderup/Sussi Bech: *Tænk på signalværdien (Eks libris)*, 72s, 978-87-987796-4-3, 129,00
18. Frank Madsen/Sussi Bech: *Jyderne er mægtig flinke – men stille! (Eks libris)*, 132s, 978-87-987796-7-4, 129,50
19. Frank Madsen/Sussi Bech: *Mis med de store kugler (af Biker-Bjarne)*, 16s, 978-87-987796-5-0, 34,50

Fabel

20. Aage Grauballe/Tage Andersen: *Den skibbrudne (Willy på eventyr)*, 44s, 978-87-91419-29-8, 129,00
21. Rune T. Kidde og Asger Pedersen: *S'Ranas stav*, 68s, 978-87-91419-00-3, 99,00

Fahrenheit

22. Oskar K./Rasmus Svarre: *Borges*, 164s, 978-87-92320-51-3, 149,50

23. Rune Nielsen/Thomas Fabian Delman: *Det kinesiske værelse*, 64s, 978-87-92320-55-1, 149,50
24. Henrik Rehr/Jan Solheim: *Insolitus*, 144s, 978-87-92320-64-3, 149,50
25. Palle Schmidt: *Stiletto*, 144s, 978-87-92320-63-6, 149,50
26. Rasmus Svarre: *Kensington*, 132s, 978-87-92320-49-0, 199,50
27. Jacob Ørsted/Søren G. Mosdal: *Rockworld*, 128s, 978-87-92320-68-1, 129,50

Forlæns

28. Tom Kristensen: *Deadboy*, 116s, 978-87-91611-35-3, 98,00
29. Thomas Engelbrecht Mikkelsen: *Einherjar*, 28s, 978-87-91611-39-1, 90,00
30. Thomas Engelbrecht Mikkelsen: *Troldmændene fra Vestmannaeyar*, 112s, 978-87-91611-34-6, 99,00
31. Emma Perrin: *...noget...*, 180s, 978-87-91611-36-0, 98,00

Gaden taler

32. Steen Koerner, MC Clemens/CMP One: *Gadens hårdeste hævn*, 128s, 9788792580481, 250,00

Gads forlag

33. Ingo Milton: *Den behøvlede svend*, 56s, 978-87-12-04923-4, 149,00

Gymnoten

34. Andreas Hansn/Emil Brahe: *SKLDR*, 78s, 978-87-992895-3-0, 66,00
35. Andreas Hansn/Emil Brahe: *Valdemar Kandy synger på sidste vers*
36. Emil Brahe: *Cølibat*, 78s, 978-87-992895-2-3, 66,00
37. Tor Brandt og Emil Brahe: *Terapi*, 8s

Headstone Publishing

38. Lars Kramhøft/Tom Kristensen: *Made Flesh*, 132s, 978-87-996495-0-1, 160,00

Hovedland

39. Niels Roland: *Menigmands guide til dommedag*, 160s, 978-87-7070-381-9, 199,00

Høst & Søn

40. Annette Herzog/Katrine Clante: *Pssst!*, 100s, 978-87-638-2733-1, 199,95

Jensen & Dalgaard

41. Oscar K./Nono Granero: *Den rejsende*,
100s, 978-87-715-1030-0, 298,00

JNP Press

42. Johan Nørgaard Pedersen: *Nash i krigen (Bill Nash 66)*,
120s, 978-87-91341-54-0,
43. Johan Nørgaard Pedersen: *Nash's hævntogt 1 (Bill Nash 67)*,
122s, 978-87-91341-40-3,
44. Johan Nørgaard Pedersen: *Nash's hævntogt 2 (Bill Nash 68)*,
120s, 978-87-91341-59-5,
45. Johan Nørgaard Pedersen: *Nash i dobbelt løsesum (Bill Nash 69)*,
112s, 978-87-91341-61-8,
46. Johan Nørgaard Pedersen: *Nash i nattens rædsel (Bill Nash 70)*,
122s, 978-87-91341-62-5,

JP/Politiken

47. Wulffmorgenthaler: *Kama Sutra. Det komplette værk om moderne erotik*, 142s, 978-87-400-1050-3, 200,00

Kulkælderen

48. *Kulkælderen 1*, 76s, 978-87-995921-0-4, 50,00
49. *Kulkælderen 2*, 40s, 30,00

Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester

50. Niels Roland: *På kant med Kierkegaard*, 28s

Max Press

51. Bue Bredsdorff: *Huset i Sønderhå*,
64s, 978-87-996574-0-7, 50,00

Mikro

52. Carsten Graabæk: *Under magtens åg (Statsministeren 29)*,
74s, 978-87-7046-182-5, 70,00

Ondskabens flydende Vatikan

53. Diverse: *Fantasmagori 9*, 96s, 978-87-92951-06-9, 40,00
54. Diverse: *Fantasmagori 10*, 66s, 978-87-92951-09-0, 40,00
55. Rikke og Bo Hollænder: *Travels with Albert*,
978-87-92951-10-6, 30,00
56. Peder Riis: *Igor og Herre – Rauchstadt*,
96s, 978-87-92951-11-3, 50,00

Persico

57. Kim Bjørnholt: *Antistoffer 1*, 56s, 978-87-996352-0-7, 180,00

Rosinante

58. Nikoline Werdelin: *Homo metropolis 2010–2012*, 340s, 978-87-6381-179-8, 249,95

Wisby & Wilkens

59. Lars Jakobsen: *Tunnelen (Mortensens mondæne meritter 5)*, 44s, 978-87-92602-22-0, 149,00
60. Rasmus Julius: *På dybt vand 3*, 132s, 978-87-9260-224-4, 129,50
61. Rasmus Julius: *Ø-kuller 4*, 132s, 978-87-9260-225-1, 149,00

OVERSIGT OVER UDENLANDSKE TEGNESERIEUDGIVELSER PÅ DANSK I 2013

Forfatter/tegner: *Titel*, oversætter, sideantal. ISBN, vejl. pris

Aben maler

1. Katrin de Vries/Anke Feuchtenberger: *Horen H kaster handsken*, Steffen Rayburn-Maarup, 116s, 978-87-92246-59-2, 240,00
2. Emmanuel Guibert: *Alans krig. Alan Ingram Copes erindringer*, Ole Steen Hansen, 344s, 978-87-92246-60-8, 390,00
3. Jaime Hernandez: *Har du set mig?*, Steffen Rayburn-Maarup, 292s, 978-87-92246-42-4, 190,00

Alvilda

4. Loïc Dauvillier/Glen Chapron: *Attentatet*, François-Eric Grodin, 160s, 978-87-7105-608-2, 299,95
5. Sylvain Runberg/José Homs: *Mænd der hader kvinder (Millenium 1)*, Niels Søndergaard, 136s, 978-87-7105-421-7, 249,95

Arboris

6. Crisse/Nicolas Mitric: *Sjælearvingen (Kookaburra 6)*, Freddy Milton, 52s, 978-87-9280-810-3, 99,50
7. François Marcela Froideval/Fabrice Angleraud: *Pilou (Den sorte månes krøniker special 2)*, Per Vadmand, 52s, 978-87-9280-813-4, 99,50
8. Jean-David Morvan/Philippe Buchet: *Frizonen (Konvojen 12)*,

Per Vadmand, 52s, 978-87-9280-812-7, 99,50
9. Yves Swolfs/Frank Giroud: *Gribbenes undergang (Durango 16)*, Freddy Milton, 52s, 978-87-9280-809-7, 99,50

Bibelselskabet

10. Ryo Azumi: *Manga profeter*, Mette Holm, 288s, 978-87-7523-733-3, 119,95

Carlsen

11. Bruno Gazzotti/Fabien Vehlmann: *Alene (Borte 1)*, Julie Rotne, 64s, 978-87-113-4174-2, 249,95
12. Masashi Kishimoto: *Da Naruto blev født (Naruto 53)*, John Lysmand, 196s, 978-87-114-0964-0, 69,95
13. Masashi Kishimoto: *Broen til fred (Naruto 54)*, John Lysmand, 196s, 978-87-114-0965-7, 69,95
14. Masashi Kishimoto: *Krigen bryder ud (Naruto 55)*, John Lysmand, 196s, 978-87-114-0961-9, 69,95
15. Julien Neel: *Buskirkegården (Lou 3)*, Lisa K. Villeneuve, 52s, 978-87-113-8101-4, 249,95
16. Julien Neel: *Sommerforelskelser (Lou 4)*, Lisa K. Villeneuve, 52s, 978-87-113-8102-1, 249,95

Cobolt

17. Darren Aronofsky og Ari Handel/Niko Henrichon: *Mod menneskets dårskab (Noa 1)*, Jens Peder Agger, 152s, 978-87-7085-528-0, 298,00
18. Émile Bravo: *Portræt af helten som troskyldig ung mand (et ekstraordinært eventyr med Splint & Co.)*, Ole Steen Hansen, 80s, 978-87-7085-524-2, 198,00
19. Pierre Christin/Jean-Claude Mézières: *Folk og fæ i himmelrummet*, Jens Peder Agger, 88s, 978-87-7085-511-2, 248,00
20. Pierre Christin/Jean-Claude Mézières: *Erindringer fra fremtiden (Linda og Valentin)*, Jens Peder Agger, 64s, 978-87-7085-522-8, 168,00
21. Pierre Christin/Jean-Claude Mézières: *På randen af det store intet, Stenenes orden, Tidsåbneren (Linda og Valentins samlede eventyr 7)*, Per Vadmand, 184s, 978-87-7085-510-5, 348,00
22. Thierry Culliford og Luc Parthoens /Jeroen De Coninck: *Smølfefløjten (Smølferne)*, Jens Peder Agger, 56s, 978-87-7085-505-1, 148,00
23. Thierry Culliford og Alain Jost/Jeroen De Coninck: *Politi-smølferne (Smølferne)*, Jens Peder Agger, 56s,

978-87-7085-506-8, 148,00
24. Jim Davis: *Garfield på tynd is (Garfield 57)*, Paul Schiøtt, 52s, 978-87-7085-501-3, 98,00
25. Jim Davis: *Garfield bøffer i den*, Paul Schiøtt, 52s, 978-87-7085-513-6, 98,00
26. Jim Davis: *På den røde løber*, Paul Schiøtt, 52s, 978-87-7085-523-5, 128,00
27. Denis-Pierre Filipini/Terry Dodson: *Drømmespil*, Per Vadmand, 112s, 978-87-7085-499-3, 298,00
28. Hergé: *Landet med det sorte guld (Tintin)*, Niels Søndergaard, 68s, 978-87-7085-497-9, 128,00
29. Hergé: *Koks i lasten (Tintin)*, Niels Søndergaard, 68s, 978-87-7085-494-8, 128,00
30. Hergé: *Tintin i Tibet (Tintin)*, Niels Søndergaard, 68s, 978-87-7085-495-5, 128,00
31. Hergé: *Rute 714 til Sydney (Tintin)*, Niels Søndergaard, 68s, 978-87-7085-496-2, 128,00
32. Henk Kuijpers: *Underverden (Franka 22)*, Ole Steen Hansen, 56s, 978-87-7085-507-5, 148,00
33. Roger Leloup: *Ametystens forbandelse (Yoko Tsuno 26)*, Anne Vibeke Mortensen, 56s, 978-87-7085-502-0, 148,00
34. Roger Leloup: *Jorden kalder Vinea (Yoko Tsuno samlebind 1)*, Niels Søndergaard, 184s, 978-87-7085-526-6, 348,00
35. Corinne Maier/Anne Simon: *Marx – en tegnet biografi*, Anne Vibeke Mortensen, 72s, 978-87-7085-527-3, 248,00
36. Margaux Motin: *Men egentlig ville jeg så gerne have været antropolog…*, Anne Vibeke Mortensen, 176s, 978-87-7085-509-9, 248,00
37. Peyo m.fl.: *Smølferne 1958–1966*, Jens Peder Agger, 296s, 978-87-7085-521-1, 348,00
38. Yves Sente/Giulio De Vita: *En Dronning værdig (Thorgals verden: Kriss af Valnor 3)*, 56s, 978-87-7085-493-1, 168,00
39. Yves Sente/André Juillard: *De fem Lorders ed (Blake og Mortimer)*, Ole Steen Hansen, 72s, 978-87-7085-512-9, 198,00
40. Garry Trudeau: *Da jeg var ung, blev Jesus født foran et posthus! (Doonesbury 34)*, Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-7085-529-7, 168,00
41. Maarten Vande Wiele: *Paris*, Naja Møllman-Ibsen, 224s, 978-87-7085-508-2, 248,00
42. Fabian Vehlman/Yoann: *I hugormens kløer (Splint & Co. 53)*, Ole Steen Hansen, 56s, 978-87-7085-500-6, 148,00
43. François Walthéry: *Atol 66 (Natacha 20)*, Per Vadmand,

56s, 978-87-7085-504-4, 148,00
44. François Walthéry: *Fortidens øjne (Natacha 21)*, Per Vadmand, 56s, 978-87-7085-525-9, 148,00
45. Yann/Olivier Schwartz: *Gringos locos*, Ole Steen Hansen, 72s, 978-87-7085-514-3, 198,00

Damgaard [tidligere med navnet ComicBooks]

46. Philippa Rice: *Os to*, Ole Damgaard, 28s, 978-87-9948-577-2, 80,00
47. Ethan Rilly: *Pope Hats 1*, Ole Damgaard, 36s, 978-87-9948-576-5, 75,00

Donovan Comics

48. Crisse: *Vingesus over Salmydessos (Atalante 4)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-93030-01-5, 99,95
49. André-Paul Duchâteau/William Vance: *Nattens bødler (Bruce J. Hawker 6)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-93030-00-8, 129,00
50. Jean-Claude Gaudin/Jean-Pierre Danard: *Masken (Marlysa 1)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-995432-2-9, 129,00
51. Greg/Michel Rouge: *Vilddyrene (Red Kelly 10)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-995432-7-4, 129,00
52. Jean Léturgie/Philippe Luguy: *Apokalypsens segl (Ridder Goodwill 11, 2. udgave)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-93030-15-2, 129,00
53. Jean Léturgie/Philippe Luguy: *Det syvende segl (Ridder Goodwill 12, 2. udgave)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-93030-17-6, 129,00
54. Jean Léturgie/Philippe Luguy: *Vejen til Eliandysse (Ridder Goodwill 14)*, Lars Rasmussen, 52s, 978-87-99543-24-3, 129,00
55. Jean Van Hamme/Philippe Franq: *Opkøb (Largo Winch 3, 2. udgave)*, Lars Rasmussen, 60s, 978-87-93030-09-1, 129,00
56. Jean Van Hamme/Philippe Franq: *Den burmesiske tiger (Largo Winch 8)*, Janus Steinfath Nielsen, 52s, 978-87-995432-8-1, 129,00
57. Jean Van Hamme/Jean Giraud: *Den irske version (XIII 18)*, Brian Reinicke, 52s, 978-87-93030-05-3, 99,95
58. Jean Van Hamme/William Vance: *Maximillians guld (XIII 17)*, Brian Reinicke, 52s, 978-87-93030-10-7, 99,95

Egmont Kids Media Nordic

59. *Aliens*, Anne-Maria Sigbrand, 516s, 978-87-7679-691-4, 82,95

60. *Andebys helte*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-686-0, 82,95
61. *Anders And & Co. Julehæfte*,
36s, 978 87 7679 700 3, 39,95
62. *Disneys juleklassikere 20*,
264s, 978-87-7679-694-5, 52,95
63. *Eventyr*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-689-1, 82,95
64. *Held og uheld (Jumbobog 396)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-672-3, 44,95
65. *Skymaskinen (Jumbobog 397)*, Annemette Fogh,
260s, 978-87-7679-673-0, 44,95
66. *Enkle glæder (Jumbobog 398)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-674-7, 44,95
67. *Anders, Anders og Anders! (Jumbobog 399)*, Anne-Maria
Sigbrand, 260s, 978-87-7679-675-4, 44,95
68. *400 (Jumbobog 400)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-676-1, 44,95
69. *Bjørne-banden på rov (Jumbobog 401)*, Annemette Fogh,
260s, 978-87-7679-677-8, 44,95
70. *Sommerferie (Jumbobog 402)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-678-5, 44,95
71. *Sommerglæder (Jumbobog 403)*, Annemette Fogh,
260s, 978-87-7679-679-2, 44,95
72. *Sommerdrøm (Jumbobog 404)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-680-8, 44,95
73. *Lykkemønten (Jumbobog 405)*, Annemette Fogh,
260s, 978-87-7679-681-5, 44,95
74. *Galaktisk omvej (Jumbobog 406)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-682-2, 44,95
75. *En uventet rejse (Jumbobog 407)*, Annemette Fogh,
260s, 978-87-7679-683-9, 44,95
76. *Kom bare ind! (Jumbobog 408)*, Anne-Maria Sigbrand,
260s, 978-87-7679-684-6, 44,95
77. *Monster*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-688-4, 82,95
78. *På toppen*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-693-8, 82,95
79. *Royal*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-692-1, 82,95
80. *Skatten*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-687-7, 82,95
81. *Tur-retur*, Anne-Maria Sigbrand,
516s, 978-87-7679-690-7, 82,95

82. *Walt Disney's julehæfte*, 36s, 978 87 7679 698 3, 39,95
83. Jean-Yves Ferri/Didier Conrad: *Asterix og pikterne (Asterix 35)*, François-Eric Grodin, 52s, 978-87-7679-697-6, 128,00
84. Harold Hering Knerr: *Knold og Tot Julen 2013*, Annemette Fogh, 36s, 978-87-7679-670-9, 39,95

Fahrenheit

85. José-Louis Bocquet/Catel: *Kiki fra Montparnasse*, Dorthe Frei Christensen, 424s, 978-87-93320-08-7, 299,50
86. Victoria Francés: *Tårer af sten (Favole 1)*, Paw Krogsbæk Mathiasen, 52s, 978-87-92320-65-0, 129,50
87. Robert Kirkman/Tony Moore: *Kødets lyst (The Walking Dead 4)*, Paw Krogsbæk Mathiasen, 148s, 978-87-92320-57-5, 99,50
88. Robert Kirkman/Tony Moore: *Det bedste forsvar (The Walking Dead 5)*, Paw Krogsbæk Mathiasen, 148s, 978-87-92320-67-4, 99,50
89. Alan Moore/Melinda Gebbie: *Lost Girls – Vildfarne piger*, Niels Søndergaard, 328s, 978-87-92320-31-5, 349,50
90. Jiro Taniguchi: *Senseis mappe*, Mette Holm, 200s, 978-87-92320-72-8, 249,50
91. Jiro Taniguchi: *Stille eksistenser (Senseis mappe 2)*, Mette Holm, 240s, 978-87-92320-73-5, 249,50
92. Philippe Thibault/Drazen Kovacevic: *Spåkvindens hemmelighed (Gudernes skat 3)*, Paw Krogsbæk Mathiasen, 56s, 978-87-92320-69-8, 129,50
93. Philippe Thibault/Drazen Kovacevic og Roman Surzhenko: *Ondskabens hule (Gudernes skat 4)*, Paw Krogsbæk Mathiasen, 56s, 978-87-92320-70-4, 129,50

Faraos cigarer

94. Jean Dufaux/Philippe Delaby: *Moriganerne (Den forsvundne hedes sang. Anden cyklus. Nådens riddere 1)*, Ole Steen Hansen, 64s, 978-87-92808-34-9, 148,00
95. Jean Dufaux/Philippe Delaby: *The Guinea Lord (Den forsvundne hedes sang. Anden cyklus. Nådens riddere 2)*, Ole Steen Hansen, 64s, 978-87-92808-33-2, 148,00
96. Jean Dufaux/Philippe Delaby: *Feen Sanctus (Den forsvundne hedes sang. Anden cyklus. Nådens riddere 3)*, Ole Steen Hansen, 64s, 978-87-92808-44-8, 148,00
97. Jean Dufaux/Philippe Delaby: *Tornene (Murena 9)*, Ole Steen Hansen, 56s, 978-87-792808-73-8, 148,00

98. Edgar Pierre Jacobs: *Kampen om verdenherredømmet. Den gule fare (Blake og Mortimer)*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-63-9, 168,00
99. Edgar Pierre Jacobs: *Kampen om verdenherredømmet. Mortimers flugt (Blake og Mortimer)*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-64-6, 168,00
100. Edgar Pierre Jacobs: *Kampen om verdenherredømmet. SX1 kontra angreb (Blake og Mortimer)*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-65-3, 168,00
101. Alejandro Jodorowsky/Moebius: *Kattens øjne*,
Adrian Friis, 64s, 978-87-91976-99-5, 299,00
102. Milo Manara: *Kli-k-toris 1*,
Niels Søndergård, 56s, 978-87-92808-66-0, 148,00
103. Milo Manara: *Kli-k-toris 2*,
Niels Søndergård, 72, 978-87-92808-67-7, 148,00
104. Milo Manara: *Kli-k-toris 3*,
Niels Søndergård, 76s, 978-87-92808-68-4, 148,00
105. Milo Manara: *Kli-k-toris 4*,
Lorens Juul Madsen, 64s, 978-87-92808-69-1, 148,00
106. Enrico Marini: *Roms ørne bog I*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-39-4, 148,00
107. Enrico Marini: *Roms ørne bog II*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-40-0, 148,00
108. Enrico Marini: *Roms ørne bog III*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-41-7, 148,00
109. Jacques Martin: *Alix den frygtløse (Alix)*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-71-4, 168,00
110. Jacques Martin: *Den forbandede ø (Alix)*,
Ole Steen Hansen, 68s, 978-87-92808-72-1, 168,00
111. Hugo Pratt: *Tango (Corto Maltese)*,
Lorens Juul Madsen, 92s, 978-87-92808-60-8, 248,00

Forlæns

112. Marcel Ruijters: *De hellige*,
Torben Hansen, 120s, 978-87-91611-40-7, 199,00

G. Floy Studio

113. Jeph Loeb/Tim Sale: *Batman. Den lange halloween*, Steffen Rayburn-Maarup, 384s, 978-87-91630-79-8, 298,00

Høst og søn

114. Sofia Malmberg: *Elin under havet*, Nanna Gyldenkærne, 126s, 978-87-638-2776-8, 199,95

Lamberth

115. Mauri Kunnas: *Beatles. Fra begyndelse til berømmelse*, Christian Lamberth, 80s, 978-87-7868-761-6, 299,00

Thule

116. John Cullen Murphy: *Camelots fald (Prins Valiant 72)*, Ove Høyer, 52s, 978-87-9165-023-9, 129,50
117. John Cullen Murphy: *Valiant på Island (Prins Valiant 73)*, Ove Høyer, 52s, 978-87-9165-024-6, 129,50

Turbine

118. Aino Havukainen/Sami Toivonen: *Kalle og Palle som superhelte*, Siri Nordbog Møller, 54s, 978-87-7141-049-5, 249,00
119. Øyvind Holen/Mikael Noguchi: *Drabant*, Laurits Bejder Klausen, 80s, 978-87-7141-170-6, 249,00
120. Arne Jysch: *Wave and smile*, Per Straarup Søndergaard, 195s, 978-87-7141-401-1, 299,00
121. Kristoffer Leandoer/Åsa Ekström: *Navnepigen*, Anette Broberg Knudsen, 173s, 978-87-7141-167-6, 279,00
122. Tor Erling Naas/Sigbjørn Lilleeng: *Abefjæs*, Anette Broberg Knudsen, 245s, 978-87-7141-148-5, 299,00
123. Petri Tolppanen/Jussi Kaakinen: *Sandet i Sarasvati*, Siri Nordborg Møller, 76s, 978-87-7090-958-7, 249,00

Zoom

124. Raoul Cauvin/Willy Lambil: *Min bror, indianeren (Blåfrakkerne)*, Per Vadmand, 52s, 978-87-92718-44-0, 128,00
125. Raoul Cauvin/Willy Lambil: *Blå blues (Blåfrakkerne)*, Per Vadmand, 52s, 978-87-92718-47-1, 128,00
126. Raoul Cauvin/Willy Lambil: *Tand for tand (Blåfrakkerne)*, Per Vadmand, 52s, 978-87-92718-49-5, 128,00
127. John Dirks/Henrik Rehr: *Englefryd og englebasser (Kaptajnen og ungerne årshæfte)*, Per Sanderhage, 36s, 978-87-92718-26-6, 39,95
128. André Franquin: *Alle er ude efter Viggo (Vakse Viggo)*, Freddy Milton, 56s, 978-87-92718-43-3, 148,00
129. André Franquin: *Balladen om Viggo (Vakse Viggo)*, Freddy Milton, 56s, 978-87-92718-48-8, 148,00
130. Jerry Scott/Jim Borgman: *Nu laver du det ansigt igen! (Zits)*, 52s, 978-87-92718-52-5, 99,95
131. Jerry Scott/Jim Borgman: *16 år med en teenager (Zits årshæfte)*, 36s, 978-87-92718-21-1, 39,95

132. Tome/Janry: *Er du lidt opblæst? (Den lille Splint 16)*, Per Vadmand, 52s, 978-87-92718-40-2, 128,00
133. Mort Walker: *Et liv uden grøntsager (Basserne 4)*, 52s, 978-87-92718-31-0, 59,95
134. Mort Walker: *Ingen kvaler, Generalen betaler (prisen) (Basserne 5)*, 52s, 978-87-92718-31-0, 59,95
135. Mort Walker: *Ingen spidse bemærkninger til Fjotte (Basserne 6)*, 52s, 978-87-92718-31-0, 59,95
136. Mort Walker: *Løjtnanter på erobringstogt (Basserne 7)*, 52s, 978-87-92718-31-0, 59,95
137. Mort Walker: *På strandhugst (Basserne 8)*, 52s, 978-87-92718-31-0, 59,95
138. Mort Walker: *Venner for livet (Basserne 9)*, 52s, 978-87-92718-31-0, 59,95
139. Mort Walker: *Tillykke, Mort Walker! (Basserne årshæfte 2013)*, 36s, 978-87-92718-22-8, 39,95
140. Mort Walker: *1975 (Den komplette Basserne årgang)*, 164s, 978-87-92718-55-6, 158,00
141. Yann og Jean Léturgie/Simon Léturgie: *Grønskollingerne og biodynamikken (Lille Viggo)*, Freddy Milton, 56s, 978-87-92718-42-6, 148,00
142. Frode Øverli: *Ren sæbeopera (Pondus)*, Orla Vigsø, 52s, 978-87-92718-39-6, 128,00
143. Frode Øverli: *Festen! (Pondus 5)*, Orla Vigsø, 52s, 978-87-92718-45-7, 128,00
144. Frode Øverli: *Hvem kommer først til kassen? (Pondus 6)*, Orla Vigsø, 52s, 978-87-92718-46-4, 128,00
145. Frode Øverli: *Single! (Pondus 7)*, Orla Vigsø, 52s, 978-87-92718-50-1, 128,00
146. Frode Øverli: *Riskhospitalet*, Orla Vigsø, 52s, 978-87-92718-53-2, 128,00

Bemærkninger til oversigterne s. 9–23:

I 2013 udkom der i alt 207 tegneserier, heraf 61 danske (29%), 12 nordiske (6%), 104 europæiske (50%), 24 nordamerikanske (12%) og 6 asiatiske (3%).

Som forventet er både andelen af danske tegneserier steget i forhold til de foregående to år (30% mod 28% i 2012 og 26% i 2011) og det samlede antal udgivelser (207 mod 177 og 190), hvilket efter alt at dømme skyldes, at der i 2013 blev afholdt Copenhagen Comics. Et tilsvarende boom kunne ses i 2010, hvor den sidste festival blev afholdt (dengang under navnet Komiks.dk).

Mangaen er nu næsten helt forsvundet fra de danske udgivelser efter en konstant nedgang fra 18% af de samlede titler i 2010 til 3% i 2013. Der blev i 2013 udgivet dobbelt så mange nordiske tegneserier som året før, særligt af det i tegneseriesammenhæng nytilkomne forlag Turbine.

I år var der 18 forlag, der udgav oversatte tegneserier, og det hidtil største antal (siden den første hvidbog om 2010), der udgav danske tegneserier: 31.

Kvinderne er stadig et fåtal blandt de danske tegneserieskabere: I 2013 var der 4 rene kvindeudgivelser og 6 samarbejder/antologier med mindst 25% kvinder.

Sammenligner vi os med Sverige, ser vi, at broderlandet i 2013 udgav færre tegneserier end Danmark (190 titler), men at andelen af nationale værker var større (104 titler eller 55%).

OVERSIGT OVER HÆFTER MED TEGNESERIEINDHOLD PÅ DANSK I 2013

Bladtitel og numre, forlag, indhold, sidetal, pris (hvis oplyst)

Aller Media A/S

Krimi-quizzer, (tillæg til Se og hør nr. 51&52), 24s., -

DBU

Fodboldtøzer 2013, 36s, -

Egmont Serieforlaget/Egmont Kids Media Nordic

Anders And ekstra 1–12, 52 s, 31,95
Anders And junior 1–12, 36s,
kun solgt i abonnement til 99,95 for 6 numre
Anders And & Co. 1–52, 52–100 s, 24,95–39,95
Basserne 919–944, 68-100 s, 32,95–39,95
Phineas og Ferb 1–6, 36s, 36,95
Scooby-Doo! 1–4, 52s, 36,95
Spider-Man Kids 1–6, 36s, 36,95
Wendy 1–12, 52s, 36,95-38,95
Wulffmorgenthaler magasin 1–9, 52s, 31,95

LIDT TEGNESERIEINDHOLD

Egmont Serieforlaget/Egmont Kids Media Nordic

Biler 1–6, 36s, 36,95
Biler aktivitetshæfte, 28s, 59,95
Biler special 1–2, 28s, 59,95
Disney-s Prinsesser 1–18, 36s,
Rasmus Klump 1–6, 36s, 34,95

Bemærkninger:

Som de foregående år domineres markedet af velkendte, kommercielle titler, med Egmont Serieforlaget som altoverskyggende aktør.

OVERSIGT OVER TEGNESERIER I DANSKE DAGBLADE I 2013

Undersøgelse foretaget januar og februar 2014.

Titel [*Oprindelig titel*] Tegner/forfatter	Land	Antal dagblade
Aksel og Super Nova		
Niels Roland	Danmark	1
Basserne [*Beetle Bailey*]		
Greg Walker/Mort Walker	USA	7
Bjørn og bjørn imellem [The Grizzwels]		
Bill Schorr	USA	1
Blondie		
Dean Young/John Marshall	USA	2
Dagens flue		
Storm P	Danmark	1
Dagens Qvist		
Hans Qvist	Danmark	1
Doonesbury		
Garry Trudeau	USA	1
Eks libris		
Frank Madsen/Sussi Bech	Danmark	1
Erling/Piranhaklubben [*Ernie/Piranhaclub*]		
Bud Grace	USA	2
Ferd'nand		
Mik/Henrik Rehr	Danmark	9
Garfield		
Jim Davis	USA	22

Hagbard [*Hägar The Horrible*]		
Chris Browne	USA	18
Hjalmar		
Nils Axle Kanten	Norge	1
Homo Metropolis		
Nikoline Werdelin	Danmark	1
Hunden Freddie [*Freddie Basset*]		
Alex Graham	Storbritannien	1
Im beruf		
Peter Pedersen	Danmark	1
Jern-Henrik [*Dennis The Menace*]		
Hank Ketcham	USA	3
John John		
John Kenn Mortensen	Danmark	1
Kasket Karl [*Andy Capp*]		
Roger Mahoney/Roger Kettle	Storbritannien	9
Klaus Kludder [*Barney Google & Snuffy Smith*]		
John Rose	USA	2
Klipfisk		
Lasse Bo Andersen	Danmark	2
Kloge hoveder		
Niels Roland	Danmark	1
Livets gang i Lidenlund		
Henning Gantriis	Danmark	12
Lunch		
Børge Lund	Norge	2
Mis og Fister [*Mutts*]		
Patrick McDonnell	USA	1
Naboerne		
Werner Wejp-Olsen	Danmark	2
Og det var Danmark		
Morten Ingemann	Danmark	1
Poeten og Lillemor		
Jørgen Mogensen	Danmark	1
Pondus		
Frode Øverli	Norge	8
Radiserne [*Peanuts*]		
Charles Schulz	USA	1
Rasmus Klump		
Carla Hansen/Vilhelm Hansen	Danmark	3
Shermans lagune [*Sherman's Lagoon*]		
Jim Tooney	USA	1
Statsministeren/Her går det godt/Sådan ligger landet		
Carsten Graabæk	Danmark	19

Steen og Stoffer [*Calvin and Hobbes*]		
Bill Watterson	USA	3
Ting jeg gjorde		
Maren Uthaug	Danmark	1
Tundra		
Chad Carpenter	USA	5
Tøzer i byen [*Up and Running*]		
Gray Jolliffe/Mike Schackelton	Storbritannien	7
Tåhyler		
[ikke oplyst]	Danmark	1
WulffMorgenthaler		
Anders Morgenthaler/Mikael Wulff	Danmark	1
Zits		
Jerry Scott/Jim Borgman	USA	1
Økuller		
Rasmus Julius	Danmark	2

Bemærkninger:

Gennemgået er aviser (hverdags- og søndagsaviser) samt gratisavisen Metroxpress og ugeaviserne Søndagsavisen og Weekend-avisen. Husstandsomdelte distrikts- og ugeaviser er ikke medtaget.Daglige satiretegninger såsom *Dagens Julius* og *Dagens Nex* er ikke medtaget.

Det bemærkes, at det også i 2013 udelukkende er humorserier med daglige pointer, der bringes i de danske dagblade og altså ingen fortsatte spændingsserier.

Alle udenlandske striber syndikeres af bureauerne PIB Features, Bulls, Europa Press og Strand Comics. En del af de danske syndikeres direkte af ophavsmanden, men også comedysitet Helt Normalt står bag et par tegneserier (såsom *Tåhyler*, uden dog at oplyse skaberen) foruden en række, som kun offentliggøres på nettet.

Børsen, Dagbladet Licitationen og Dagbladet Arbejderen og Metroxpress har ingen tegneserier. Det har ikke været muligt at registre Der Nordschleswiger.

I alt 41 forskellige tegneserier bringes i de danske dagblade mod 44 i 2012, 50 i 2011 og 51 i 2010. Dermed er den nedadgående tendens mærkbar, hvilket ikke mindst skyldes, at dagbladene fortsætter deres nedskæringer, mens mange regionalblade slår sig sammen og skærer tegneserier fra i den efterfølgende rationalisering.

De danske serier er endnu de førende (20 ud af 41), herefter følger USA (15 ud af 41), Norge og Storbritannien (begge 3 ud af 4).

Nævnes bør også Philip Ytournels særsektion i Politiken i anledning af Søren Kierkegaard 200 års fødselsdag: Et helt tillæg i tegneserieform, som behandlede Kierkegaard biografisk/humoristisk.

OVERSIGT OVER TEGNESERIER I DANSKE UGEBLADE I 2013

Undersøgelse foretaget februar 2014.

Titel [*Oprindelig titel*] Tegner/forfatter	Land	Antal ugeblade
Blondie		
Dean Young/John Marshall	USA	1
Dullen		
Maren Uthaug	Danmark	1
Ganske vist		
Lars Jakobsen	Danmark	1
Gyldenspjæt [*Bringing Up Father*]		
Frank Johnson	USA	1
Hjemmets naboer		
Franz Füchsel	Danmark	1
Inspector Danger's krimiquiz		
Werner Wejp-Olsen	Danmark	1
Klaus Kludder [*Barney Google & Snuffy Smith*]		
John Rose	USA	1
Knold og Tot [*The Captain and the Kids*]		
Hy Eisman	USA	1
Momsemor		
Werner Wejp-Olsen	Danmark	1
Nina fra Rosengade		
Nikoline Werdelin	Danmark	1
Skæve vinkler		
Torben Osted	Danmark	1

Bemærkninger:

Gennemgået er ugeblade i kioskdistribution, ikke husstandsomdelte distrikts- og ugeaviser.

7 Tv-dage, Hendes verden, Billed-Bladet, Femina, Her og nu og Kig ind har ingen tegneserier, hvilket til en vis grad skyldes, at de udelukkende benytter fotos i det visuelle udtryk. I modsætning til hertil glimrer Hjemmet med at bringe hele 4 serier hver uge.

I alt 11 forskellige tegneserier bringes i de danske ugeblade, og de fordeles på 7 danske og 4 amerikanske.

OVERSIGT OVER STØTTE TIL TEGNESERIER I 2013

Kunstrådets Generelle Midler

Forlæns: Rune Ryberg: *Gigant*	10.000
Aben maler, Rikke Villadsen: *Et Knald Til*	15.000
Fabel, Arne Ungermann: *Hanne Hansen 4. samling*	20.000
Hovedland. Niels Roland: Menigmands guide til Dommedag	20.000
Pingprisen	30.000
Fahrenheit, Osamu Tezuka: *Buddha*	40.000

Litteratur- og personudvekslingspuljen

Mikkel Sommers deltagelse i tegneseriefestival i Sankt Petersborg i september 2013, Rusland	2.800
Allan Haverholms deltagelse i workshop og udstilling i Kiel i marts 2013, Tyskland	2.300

Kulturministeriets Tidsskriftstøtte

Nummer 9	17.000
Strip!	20.000

OVERSIGT OVER TEGNESERIE-PRISER UDDELT I 2013

Pingprisen

[Oversigt over alle nominerede. Vindere i fed.]

Bedste danske tegneserie
Ina Korneliussen: *Små dyr*
Kim Fupz Aakeson/Erik Barfoed/Mikkel Sommer: *De gale*
Mårdøn Smet: *Stig & Martha*
Thomas Thorhauge: *Det sidste ord*
Diverse serieskabere: *Dokument*

Bedste internationale tegneserie på dansk
David Mazzuchelli: *Asterios Polyp*
Malin Biller: *I skovens dybe stille ro*
Jiro Taniguchi: *Min fars dagbog*
Aline & Robert Crumb: *Tegn på kærlighed*
Jan Lööf: *Serier bind 2*

Bedste internationale tegneserie
Chris Ware: *Building Stories*
Shigeru Mizuki: *Nonnonba*
Charles Burns: *The Hive*
Brandon Graham m.fl.: *Prophet 1*
Ron Rege Jr.: *The Cartoon Utopia*

Bedste børne/ungdomstegneserie
Julien Neel: *Lou!*
Tove Jansson: *Mumitrolden 5*
Camilla Hübbe/Rasmus Meisler: *Tavs*

Bedste danske nettegneserie
Stinestregen
Anyone for Rhubarb
Marens blog

Bedste danske debut
Mikkel Ørsted Sauzet: *Aske*
Maren Uthaug: *Ellers går det godt*
Rasmus Svarre: *Kensington*

INTERVIEWS MED BRANCHE-FOLK OM TEGNESERIEÅRET 2013

Ole Damgaard, Forlaget Damgaard

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i din optik?
Copenhagen Comics var et højdepunkt! Der var igen det brede felt af udstillere, der plejer at karakterisere messen, og et interesseret publikum. Den ultimative test var selvfølgelig salgstallene, som heldigvis var over min forventning for den lillebitte håndfuld titler, vi havde med. Jeg glæder mig til næste gang. Ærgerligt, der er så længe imellem messerne. Art Bubble har ikke på samme måde budt på et købestærkt publikum, men de har vist heller ikke den samme slags besøgende eller det samme koncept som Copenhagen Comics. Faktisk ved jeg slet ikke, hvad Art-Bubbles koncept er. Måske skal de lige finde sig selv og finde ud af, hvad de vil.

– Hvad har været din største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Jeg var ret ny og forholdsvis stille af mig i 2013. Min tid gik

derfor hovedsageligt med at forberede udgivelser og finde finansiering til 2014.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
Jeg synes det er meget svært at nå ud til den "almindelige" læser, altså folk, som ikke holder sig orienteret og dermed ikke bestiller udgivelserne over nettet.

Der er kun et par nævneværdige tegneseriebutikker i landet, og de ligger endda begge i København. Hvordan jeg får solgt noget til læsere, der egentlig godt kan lide tegneserier, men ikke lige kender de nye titler og dermed ikke ved hvad de skal bestille hjem, er en stadig udfordring.

Kan man nå ud til nogle boghandlere? Er onlinesalg efterhånden bare den eneste mulighed for at sælge noget som helst? Hvad er den nye måde at vise sine serier frem på?

Jeg vil bruge en meget stor del af min energi i 2014 på at finde svar på de spørgsmål, og jeg er også meget spændt på at høre de andre små forlags erfaringer og ideer på det område.

Paw Mathiasen, Forlaget Fahrenheit

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i din optik?
For Fahrenheit var det naturligvis det helt usandsynlige, at det lykkedes at få overtalt japaneren Jiro Taniguchi til at forlænge sit opholde i Europa med et par dage i København som gæst til Copenhagen Comics. Han og hans følge var lidt skeptiske, men god behandling af festivalen og forbilledligt engagement af hans danske oversætter, Mette Holm, gjorde, at den gamle sensei blev helt rørt over, at så mange så langt væk i et for ham ukendt land viste stå stor begejstring for hans værker. Mere generelt var det naturligvis Copenhagen Comics, som er det bedste, der er sket for den hjemlige branche i mange år. Derfor er det også vigtigt, at festivalen fortsætter, og det må vi alle hjælpe til med at lykkes.

– Hvad har været din største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Det går meget op og ned i denne branche. Omkring Copenhagen Comics er der vildt meget fokus, det vælter ud med udgivelser og man får nærmest indtryk af, at hele landet læser tegneserier, for så at komme hen på sensommeren og (igen) mærke, at det selvfølgelig langt fra er tilfældet. På mange måder er den danske læser meget åben over for nye bølger, på mange måder skal alt være, som det plejer. Og så forsøger man som forlægger at skyde med spredehagl, og noget går rent ind – Taniguchi er virkelig gået rent ind – mens andet falder til jorden med brag. Det er meget uforudsigeligt, hvilket kan være en anelse for spændende.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
Danskproducerede tegneserier, og så flere tegneserier for fremtidens læsere, nemlig børnene. Der kommer ikke nok (gode) danske tegneserier til, at man for alvor kan tale om en genre for sig, og det skal der, for som det viser sig med film og litteratur, er (gode) fortællinger fra nærområdet noget, der sælger billetter. Så det kan kun gå for langsomt med at spytte talenter ud fra uddannelsen i Viborg. Og så mangler der også børnetegneserier. Der findes rigtig mange børnebogsillustratorer, lad os også få nogle deciderede børnetegneserieskabere, tak.

Mads Bluhm, Copenhagen Comics

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i din optik?
Vi havde et brag af en festival i det forgangne år, hvor rigtigt meget gik rigtig godt. I forhold til besøgende, pressedækning, program og bredde i gæstelisten var det nok den bedste festival, vi indtil videre har afholdt. Derudover synes jeg, at bredden i især udenlandske udgivelser på dansk stadig holder en høj kvalitet, og at der i forhold til at institutionalisere

tegneseriekulturen i Danmark er blevet taget nogle gode skridt fremad.

– Hvad har været din største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Min største udfordring i 2013 har naturligvis været årets Copenhagen Comics, som i al beskedenhed var en succes. Derudover har jeg også arbejdet en del med gode samarbejdspartnere på at konsolidere tegneseriens tilstedeværelse på Bogforum, og der er bestemt plads til forbedring her, men jeg synes, at det går den rigtige vej.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
Jeg synes, der er rigeligt at tage fat på. Vi mangler stadig et Tegneseriens Hus i Danmark, som kan være med til at sikre den institutionalisering, som Dansk Tegneserieråd også arbejder for. Jeg synes også, at der kunne gøres mere for tegneserier målrettet til børn, da fødekæden jo skal fungere hele vejen rundt. Helt personligt er min største udfordring nok fremtiden for Copenhagen Comics. Overordnet set tror jeg, at man skal satse på to fronter: indadtil, hvor man skal forsøge at mobilisere branche, læsere, formidlere, biblioteker osv. og udadtil, hvor man skal forsøge at opdyrke nye fans. Forstået på den måde, at vi skal synliggøre tegneserien i dens mange former for dem, som endnu ikke har opdaget den.

Kenn Andersen, Fantask

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i jeres optik?
Der kom rigtig mange fine udgivelser fra både de større og de mindre forlag. Vi kan rigtig godt lide trenden med samlinger med ældre, nu for længst udgåede, album såsom *Linda & Valentin*, *Yoko Tsuno*, *Natasha* etc. Det er noget, kunderne tit spørger til.

Hvad har været jeres største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Den generelle finanskrise er nok det, der springer mest i øjnene. Men derudover også en generel mangel på "en ny generation" af tegneserielæsere. En stor procentdel af vores kunder er "lidt oppe i årene", og det virker meget som om, de unge har travlt med computere osv.

Mange snakker om e-bøger som en trussel, men det er ikke noget, vi er så bekymrede for inden for tegneserier, da det at samle stadig ser ud til at veje tungt for tegneserielæsere.

– Hvilken fremtidig udfordring mener I, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
Det med at skaffe en ny generation, fange de unge/børnene, gerne helt ned til *Asterix*/*Lucky Luke*-alderen, det er noget, der ikke er meget af på dansk. Mange af de nye udgivelser er meget mere for voksne, og det er der ikke noget galt med, men der mangler seriøst noget til 8-12 årige drenge.

Michael G. Nielsen, Forlaget Zoom

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i jeres optik?
Det virker, som om der er ved at komme mere liv på tegneseriemarkedet. Efter en række år, hvor der fx var meget få albumudgivelser, er flere forlag begyndt at udsende pænt mange udgivelser, således at det samlede billede efter mit skøn viser en titelmæssig fremgang i forhånd til tidligere år. Det virker, som om der er en større tro på tegneserier, og forlagene tør prøve at udsende mere. Om det er finanskrisen, der er ved at rinde ud, skal jeg ikke kunne sige, men på Zoom kan vi konstatere stigende interesse for vores udgivelser både hos forhandlere og læsere. Det er rigtig godt at opleve.

– Hvad har været jeres største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Det er jo nok at komme bredt ud i kioskerne. Vi har et par

kioskdistribuerede udgivelser, og her har det været vanskeligt at få de større kæder til at indmelde udgivelserne. Tegneserier på kioskhylden har været under pres, og det er vanskeligt at tilbageerobre hyldepladsen. Det gælder ikke kun serier men alle bladudgivelser.

Vi giver dog ikke op, men kæmper for at være derude med de udgivelser, som vi mener egner sig godt til kioskerne. Det er bl.a. vores *Basserne*-album og vores årshæfter. Der er da også blevet åbnet flere forhandlere for vore udgivelser, så det er meget positivt.

– Hvilken fremtidig udfordring mener I, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
Synlighed derude. De fleste forlag sælger via boghandel, men boghandlerne lukker, og der er desværre en del boghandlere, som er meget forsigtige og kun bestiller ét eksemplarer, og så er det meget op ad bakke for udgiveren. Der bliver naturligvis en del nethandel, det er der allerede, men jo mere nethandel, jo mindre impulskøb.

Måske man skulle tænke på alternative salgskanaler. Der vil naturligvis ikke være plads til alt, men det vil være godt for branchen, hvis nogle bestsellertitler kunne trække endnu mere salg på tegneserier, uanset hvem, der så er udgiver.

Det helt store problem er naturligvis, at den traditionelle målgruppe, børn, som kom fra *Anders And*-bladet, bare ikke længere er der.

Steffen Rayburn-Maarup, Aben Maler

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i din optik?
Det er altid vanskeligt at beskrive det forgangne år og skille det ud fra det foregående. En oplagt begivenhed at tage fat i er festivalen Copenhagen Comics, som var længe savnet efter en treårs pause. Fra Aben Malers perspektiv var det særlig fedt at have en trio af udgivelsesaktuelle gæster (Anke Feuchtenberger, Emmanuel Guibert, Jaime Hernandez), og så bare at

et stort og meget varieret publikum havde en god weekend.

Derudover synes jeg, at der er stagnation for tiden. Manga er død, den grafiske roman har vist sig levedygtig, men mangler endnu at levere det brede gennembrud, og lige nu oversvømmes markedet af genoptryk af klassiske europæiske serier, der spænder fra det fremragende til det decideret middelmådige og kedsommelige. På nær enkelte undtagelser glimrer den så kolossalt vigtige børnetegneserie ved sit fravær. Der er meget at tage fat på.

– Hvad har været din største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?

Den største udfordring i 2013 – som i mange foregående år – er de lave læsertal. Det er kolossalt vanskeligt at opnå en kritisk masse af gode tegneserier, således at medierne, boghandlerne, bibliotekerne, læserne vænner sig til, at tegneseriemediet er fuldt af fantastiske historier for enhver smag. Det er et sisyfosarbejde, som dels gøres med de store tiltag (festivaler, udstillinger, Pingpriserne) og dels af de utrættelige tegnere og forlag, der udgiver tegneserier. Vi mangler en håndfuld perfekte ambassadører for mediet, og så mangler vi, at der udgives flere gode tegneserier. Med andre ord: Den store udfordring er ikke blevet løst.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?

Vi hører bestandigt om ebøgernes indmarch, og på et eller andet tidspunkt skal det da nok ske, men jeg ser det som vigtigere at have en masse gode tegneserier, vi kan komme i de ebogslæsere. Så flere tegneserier, tak.

Og vi skal have aktiveret medier, boghandlere, biblioteker og resten af befolkningen. Den her kunstform, hvor man fortæller en historie med billeder i sekvens er så tindrende magisk og alsidig. Hvis vi er nogle flere, der kommer med det budskab, må det på et tidspunkt hænge fast.

Jan Kjær, Danske Tegneserieskabere

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i din optik?
Tegneserieskolens opstart slår alt, synes jeg. De kvindelige tegneserieskabere har markeret sig stærkt, stærkere end de mandlige vil jeg faktisk sige, og det er en fornøjelse. Så synes jeg, at man bredt kan se, at der bliver arbejdet utrolig varieret med mediet. Det er i hvert fald ikke kreativitet, vi mangler i det danske tegneseriemiljø.

– Hvad har været din største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Det problem, der altid overskygger, synes jeg, er manglen på læsere. Det er ikke kun i 2013, men generelt. Som formand for professionelle tegneserieskabere, så tager jeg det meget seriøst, at tegneserier er noget, man gerne skulle kunne leve af eller i det mindste tjene penge på. Og det er kun muligt, hvis ens serier kommer bredt ud. Så vi har sendt danske tegneserieskabere til Frankrig og USA i et forsøg på at sælge rettigheder – i 2014 prøver vi Erlangen i Tyskland. Vi fortsætter salget af tegneserier gennem vores app for at skabe tilgængelighed. Det er svært at finde tegneserier i bogbutikkerne, ja efterhånden er det svært at finde bogbutikkerne, da de lukker på stribe. E-tegneserier har været et fokus i 2013 og vil være det fremover. Vi arbejder på at finde en måde, hvor vi kan tilbyde medlemmerne at få konverteret deres serie til e-tegneserie.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
Jeg synes, det ville være dejligt, hvis der kom nogle danske tegneserier til små børn og til unge. Mediet har brug for at rekruttere læserne, fra de er helt små, og så fastholde dem hen over teenageårene, så de går videre til at læse graphic novels.

Erik Barkman, Nummer 9

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i jeres optik?
2013 var et år, hvor de mest spændende ting vel nok skete bag kulisserne. Tegneseriemuseet kom under Storm P.s vinger, og vigtigst: Danmarks første tegneserieuddannelse startede i slutningen af august på The Animation Workshop. Jeg arbejder til daglig på netop animationsskolen i Viborg og er derfor en smule inhabil, men så vidt jeg kan se, er den fireårige professionsbachelor (et af) verdens mest omfattende uddannelsesprogrammer for serieskabere – og de dygtige talenter, der vil komme ud af den, kan dårligt undgå at blive en vitaminindsprøjtning for den danske tegneserieverden.

Derudover skal Copenhagen Comics nævnes, synes jeg: Den veldrevne og alsidige tegneseriefestival blev også i 2013 et væsentligt fokuspunkt og en ditto indtægtskilde for de danske tegneserieforlag, der benyttede anledningen til at sende et væld af fornemme tegneserieudgivelser på gaden.

– Hvad har været jeres største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
For Nummer 9s vedkommende har udfordringen sådan set været den samme, som den altid er: At holde aktivitetsniveauet oppe på et site, hvor selv den mest behjertede og omfattende indsats højest kan belønnes med et anmeldereksemplar. Et frivilligt drevet medie vil altid være afhængigt af et vist overskud af fritid hos dem, der driver det, og dén udfordring kan ikke rigtig "løses", men måske nok håndteres – sådan, på bedste beskub.

I det omfang min "branche" i lidt bredere forstand er dansk tegneseriejournalistik, så gør den samme problematik sig givetvis gældende for STRIP! og andre specialiserede tegneseriemedier. Hvad dagbladskritikere og tilsvarende godtfolk angår, tør jeg ikke gøre mig klog på deres udfordringer anno 2013. Men hvis jeg var f.eks. Politikens tegneserieanmelder Søren Vinterberg, kunne jeg nok godt have drømt om en mere ligelig fordeling af de spændende udgivelser (og dermed

det spændende stof) hen over året snarere end det tæppebombardement, der fandt sted omkring Copenhagen Comics. Det havde sandsynligvis givet mere tegneseriestof i spalterne samlet set.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
I forlængelse af det ovenstående – og givetvis også i kraft af mit daglige arbejde – ser jeg det som en afgørende udfordring for den etablerede danske tegneseriebranche og -kultur at gøre sig klar til at tage imod de "grafiske fortællere" fra Viborg. En sund branche bør altid have fokus på at sluse nye talenter og kapaciteter ind i folderen, og når de færdiguddannede serieskabere sluses ud af The Animation Workshop i 2017, bliver systemet for alvor testet.

De tyve veluddannede, talentfulde unge mennesker, der alle brænder for at give en karriere som serieskaber chancen, vil tilsammen repræsentere en chance for at sætte danske tegneserier på landkortet nationalt og internationalt, og det vil langtfra kun være serieskabernes eget ansvar, at dén chance bliver grebet. Også forlagene og vi formidlere har en rolle at spille, hvis tegneserieuddannelsen skal blive den løftestang for mediet og kunstarten herhjemme, som den har potentialet til at blive.

Søren Vinterberg, litteratur-, film- og tegneserieanmelder, Politiken

– Hvad er gået rigtig godt i tegneserieåret 2013 i din optik?
Copenhagen Comics var – fra Pingpris-fest til paneldiskussioner og enkeltstande – særdeles veltilrettelagt, informativ og underholdende at besøge.

Storm P-Museet har markeret sig gevaldig flot og iderigt som nyt udstillingssted også for tegneserier.

Endnu flere ny forlag har meldt sig på markedet med interessante udgivelser.

– Hvad har været din største brancheudfordring i 2013, og hvordan er den blevet håndteret?
Som dagbladsanmelder (i trange tider for trykte nyhedsmedier) har man især én stor udfordring året rundt: At erobre spalteplads nok til anmeldelser af den løbende strøm af tegneserieudgivelser. De store/velkendte tegnere og højaktuelle emner går det med; men strømmen af debutanter, genudgivelser, ny bind af kendte serier osv. er udfordringer, der kun undtagelsesvis løses.

– Hvilken fremtidig udfordring mener du, at branchen som helhed skal tage fat om inden for den nærmeste fremtid?
At opnå stort gennemslag for tegneserier skabt til de digitale platforme er jo en stående udfordring.

Men på kort sigt ønsker jeg mig især, at branchen (= forlag plus ophavsmænd og -kvinder) eksperimenterer med (sub) genrer og målgrupper, der p.t. er underrepræsenterede her til lands: Serier for de mindste børn; graphic journalism om aktuelle emner & steder, ude & hjemme; begavede biografiske serier om (dele af) kendte nulevende og afdøde personligheders liv; hjerteligt morsom og ubarmhjertigt skarp satire over tidens politik & livsstil m.m.

ERRATA TIL HVIDBOGEN 2012

Danske tegneserieudgivelser

To udeladelser:

Gyldendal
Kim Fupz Aakeson/Rasmus Bregnhøi: *I Love You Danmark*,
100s, 978-87-02-12220-6, 249,95

Gymnoten
Andreas Hansn/Emil Brahe: *Støjkanin*, 64s, 50,00